СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

ЧАСТЬ I. Established 1893. TWO SECTIONS — SECTION I.

Рік LIII. Ч. 128 Ню Йорк і Джерзі Сити, субота, 30. червня 1945. — No. 128. New York and Jersey City, Saturday, June 30, 1945. Vol. LIII.

ТРИ ЦЕНТИ в Злучених Державах Америки. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237—4-0807 THREE CENTS in the United States of America.
П'ЯТЬ ЦЕНТІВ за границею Злучених Держав Америки. Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 FIVE CENTS elsewhere.

КОНЕЛІ ВЗИВАЄ СЕНАТ СКОРО РАТИФІКУВАТИ ЧАРТЕР

У четвер, 28. червня, предсідник Комітету для Закордонних Справ Там Конелі склав звіт із своєї діяльности як делегат на міжнародню конференцію Обєднаних Націй у Сан Франсиско і сказав сенаторам, що „доля Организації Обєднаних Націй лежить тепер у руках сенату. Без ратифікації чартер Обєднаних Націй не може жити, ні дихати, ні ділати і тому очи світу звернені тепер на нього".

Вчасі звіту сенатора Конелія явилися майже всі сенатори на своїх місцях, а ґалерії були переповнені публикою. Звіт обіймає 6,500 слів, а в ньому між ін. переповіджена історія чартеру.

„Чартер буде рости і змагатися в міру досвіду і відповідно до потреб націй на підставі міжнародного права і справедливости і свободи. Чартеру не належить судити з його відірваних частей... але з його цілого тіла, зціпленого разом із його органів і функцій" — твердив Конелі.

СОВЄТСЬКІ ПРАПОРИ В ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКВАХ В АМЕРИЦІ.

Пише у Свет-і протоєрей Петр Коханик, духовний управитель Русскаго Прав. Общества Взаимопомощи:

„На стид нашого культурного віку настає жалюгідна пора також і між нами — русскими православними христіянами... Многі починають інтересуватися заморськими диковинками: 1. „лояльностю" чужої нам, американським громадянам, влади; 2. червоними совєтськими прапорами в церквах, яких „нема й не буде" навіть у церквах в Росії, як про це виразно сказав особисто нашим делеґатам у Москві новий Русскій Патріарх Алексій; 3. нетактовним вивішенням в 7-8 церквах нашої (американської митрополії) червоних совєтських прапорів. Парафії цих церков облекшують комуністичну роботу американській комуністичній партії... для поширення комунізму в Злучених Державах при помочи церкви... Нам не буде дивним, коли протикомуністична комісія конґресмена Дайеса пічне скоре слідство цього жалюгідного діла в нашім русско-американськім життю!" Опісля протоєрей Коханик остерігає своїх прихильників проти нахабства большевиків і закликає: „Лише в лучности душпастирів і вірних лежить наша сила, а в розєднанню і пустих спорах лежить руїна і розклад".

НОВІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СИЛИ В КАНАДІ.

Реня Ольга Бубнюк дістала стипендію (скалершип) до Королівської Музичної Академії в Лондоні, в Анґлії. Вона здала в цій академії найвищі марки в часі студій, а в додатку до цього стипендію і запрошення до дальших студій. Реня це 16-літня донечка знаних українських громадян Якова й Степанії Бубнюк у Саскатуні, в провінції Саскачеван. Її батько відомий в Канаді із своїх концертових виступів як диригент, а мама як громадянська діячка. — Галя Лідія Бубнюк, сестра Рені, скінчила з відзначенням виділ Артс енд Сайенс у Саскачеванському університеті і дістала титул Бечелор оф Артс. Через три роки своїх студій вона діставала стипендію Провиншиал Скалершип. Галя родилася в Західній Україні 1925 р. і прибула до Канади 1926 р. Галя працює як анонсер у місцевій радіо-стації в Саскатуні.

Павло Юзик, знаний з молодих літ народній працівник, покінчив університет у Саскатуні із титулом Бечелор оф Артс.

ЯК БУВАЛО, ТАК І ТЕПЕР!

Серби як вірили в „матушку Росію" за царату, так вірять у неї, коли в Москві Сталін. Вони тепер співають: „Хто нам відбере право співати рідні пісні, коли разом з нами наступає сильна Росія". Ой відчують, тяжко відчують ще ту Росію і згодом затягнуть іншу пісню і на іншу нуту.

І В КАНАДІ ЗАБОРОНЯЮТЬ КОНВЕНЦІЇ

Читамо в „Українських Вістях" з Едмонтону у виданню з 19-го червня: „На іншому місци на цій стороні містимо вістку про те, що домініяльний уряд заборонив більшим готелям у Канаді зїзди й конвенції між 20. червня і 20. липня, бо в тім часі около 30,000 ветеранів будуть вертатися до дому і уряд хоче мати місця для цих ветеранів у готелях і на залізницях... Ця заборона відноситься і до плянованого конґресу Українців Католиків у Винніпеґу. Зогляду на зарядження державних властей... Український Католицький Конґрес, що мав відбутися у Винніпеґу в днях від 3. до 5. липня, відкладається на пізніще".

500 НАДФОРТЕЦЬ СКИДАЮТЬ БОМБИ НА ЯПОНСЬКУ БАЗУ САСЕБО

Вперше щойно вдарили американські надфортеці Бі-29 на японську морську базу на острові Сасебо. Приблизно 50 надфортець взяли участь у налеті, а з них не вернулася одна. Крім Сасеби збомбардували американські летуни ще дві пристані на острові Кюшу, а також Моджі і Нобеока і місто Окаяма на острові Гоншу.

ОСТАННІЙ ЖИД, ЩО ВТІК ЗІ ЛЬВОВА.

Книжка у шведській мові п. з. „Останній жид з Польщі", перекладена на анґлійську мову і видана в Америці як „Ди Проміс Гітлер Кепт", описує переживання львівського жида Адольфа Фолкмана від початку війни в 1939 р. аж до липня 1943 р. Коли Совєти заключили союз з Гітлером і потім заняли Львів для себе, у Львові повстало страшне негодування серед поляків. Багато поляків утікало до Німеччини, а жиди, яких було 80,000 почали якраз зїздитися до Львова і їх число дійшло до 160,000. Москалі збудували тоді рури з Борислава до Києва і ними забирали нафту з Галичини. Часи для населення були тяжкі, але не було різниці для нікого. Коли прийшли німці, то почали „реєструвати" жидів. Першу реєстрацію переводила „українська поліція і тоді щезло 10,000 жидів", каже Фолкман. А потім переводили реєстрації самі націсти і коли Фолкман утікав, не стало вже ні одного жида. Табор для винищування жидів у Галичині був у Белзці. Він самий записався до націстівської орґанізації „смерть" („Тодт") і так дістався до Норвеґії на німецьку службу, звідси втік до Швеції, а потім при помочи американців до Сицилії.

ЯК ПІДПИСУВАЛИ СОВЄТИ ЧАРТЕР ОБЄДНАНИХ НАЦІЙ?

Урядовий порядок підписів під чартером Обєднаних Націй був складений наперед відповідно до принятого в міжнароднім праві звичаю. Одначе тому, що назва держав у досі вживаній французькій мові є відмінна від назв в інших мовах, порядок вийшов інший, ніж дехто міг би передбачувати. Зрештою в теперішньому випадку мабуть рішало теж право першенства великих потуг. Отже порядок був такий:

Китай, Совєтський Союз, Велика Британія, Франція, Арґентина, Австралія, Бельґія, Болівія, Бразилія, Білоруська ССР., Канада... і так дальше по азбуці, аж прийшла Туреччина, а по ній Українська ССР., щойно по ній Союз Південної Африки, Уруґвай, Венезуеля, Югославія, Ґватемаля. Злучені Держави, як опікунка чартеру, прийшли на самім кінци.

ДЛЯ ПОБІДИ КУПУЙТЕ БОНДИ НЕ ЖДІТЬ! НЕ ЗВОЛІКАЙТЕ!

УКРАЇНЦІ З ПОЛЬЩІ ПЕРЕСЕЛЕНІ ДО СОВЄТІВ.

Офіс Военних Інформацій у Вашинґтоні звідомляє за відомостями з Праги, що до Львова прибуло 4,000 українських родин, які рішилися переселитися з Польщі до Совєтів. Праське радіо каже, що ці переселенці „дістали землю, хліборобські машини і позички у висоті 5,000,000, для помочи при переселенню.

АМЕРИКА ВІДДАЛА ЛЕТУНСЬКИЙ МАЙДАН КОЛО ПОЛТАВИ.

Юнайтед Прес звідомляє, що американська влада віддала совєтській владі летунський майдан коло Полтави, на Україні. Цей майдан був виеквіпований американськими засобами і остав під американською контролею вчасі наїздів на Німеччину. Американці забрали з майдану усей виряд і передали його Совєтам так, як були дістали.

БІЖЕНЦІ З ПАЛЕСТИНИ НЕ ХОЧУТЬ ЇХАТИ В СОВЄТЩИНУ.

До Тель Авів у Палестині прибули 27. червня совєтські висланці для переведення репатріяції, тобто повороту до батьківщини біженців, що їх вважають громадянами Совєтського Союзу. Москва вважає громадянами Совєтів уроджениців Бесарабії, Буковини, Західної України і Балтійських Републик. Отже на думку московських емісарів усі біженці із цих країв мають переїхати до колишніх своїх рідних земель. Представники Совєтів передбачували трудноші і лишили свободу дорослим, вертатися, або ні. Але рішучо зажадали, щоб діти повернулися на „рідну землю". Одначе діти відмовилися вертати до країв своїх батьків, і заявили, що лишаються в Палестині. Совєтські емісари зажадали інструкції з Москви, що дальше робити, бо лише одна дівчина згодилася їхати з ними.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

КОМУНІСТИЧНА ФІЛЬОСОФІЯ БРЕХНІ

Жінка президента Френклина Д. Рузвелта довгі часи возилася з американськими большевиками як зо збитим яйцем. Вона брала їх під опіку, боронила їх при всяких нагодах так, що аж фахові американські журналісти нераз закидали їй надмірну сторонничість. Вон нераз виписувала цілі статті в обороні різних організацій, які явно стояли на большевицьким фронті в Америці.

Аж після смерти президента пані Еленор Рузвелт почулася свобідна. Перед трьома неділями у своїй синдикованій статті вона виписала деяку правду на адресу комуністів і закинула їм сторонничість до Советів із шкодою для Америки. Це її становище викликало різні коментарі, як сама про це пише в новій синдикованій статті з четверга 21. червня, під заг. „Комуністи". Притоку до другої статті дала їй поведінка американських комуністів, які переводять тепер основну зміну фронту і без обиняків проголошують революційну тактику в Америці після покінчення війни в Европі. Пані Рузвелт вітверто пише, що ми в Америці можемо співпрацювати з Советським Союзом і його населенням так само, як ми співпрацюємо зи іншим краями. Потім пише вона таке:

„Надіюся, що Комуністичне Політичне Товариство простить мені, коли я буду до них щира. Я не закидую американським комуністам їхнього вітвертого членства, ані цього, що вони прилюдно проголошують. **Та літами цілими вони у цьому краю вчили фільософії брехні.** Вони вчили, що головною справою є принaлежність до партії і принимання приказів від голов партії, а їх інтерес не є інтересом Злучених Держав...

„Тому, що я на собі маю досвід про ошуство американських комуністів, я їм не повірю. Оце власне я думала, коли казала, що нарід нашого краю не буде терпіти таких американських комуністів, котрі говорять одне, а творять друге".

Твердження пані Рузвелтової, оперте на її власнім досвіді, спонукує її раз виступити проти налогової брехні, яку проповідують американські большевики. Видко їй уже не стало терпцю, коли вона так вітверто вжила слова „фільософія брехні". Ніхто інший, а українці і американці українського роду відчули цю большевицьку брехню не лише їхнім словом, але їхніми ділами. І тому, хоч пізно, то всетаки добре, що спід пера такої авторитетної особи, як пані Рузвелтова, раз чуємо правдиву назву на оці комуністичні ошуства.

Документ неправди в справі допомоги Україні

У часі, коли американці українського роду робили всякі спроби, щоб дістати дозвіл, на збирання жертв на ратунок українців, що потерпіли від війни в Европі, американські комуно-большевики у своїм органі нелюдськими способами нападали на всіх цих, хто хотів збирати й пересилати таку поміч чи то на Україну чи то для збігців і невільників українського роду, що опинилися поза границями України. Комуно-большевики і їх попутчики обвинувачували таких американців у тому, що вони хочуть виголодити населення України, відмовляючи їм своєї помочи, а зате хотять ратувати всіх „націстів та фашистів", як своїх приятелів в Европі.

Коли американські громадяни українського роду пробували, але не змогли пересилати свою допомогу на Україну, то американські комуно-большевики кричали, що це неправда. Та чия правда, на це доказ, який дає не хто інший, а саме Советська Амбасада з Вашингтону у відповіди на лист Івана Панчука з Дітройту. Цей лист подаємо в дослівнім перекладі з англійської мови:

„Амбасада Союзу Советських Соціялістичних Републик, Вашингтон, Д. К., дня 14. червня 1944. Пан Іван Панчук, предсідник Корпорації Української Воєнної Допомоги, 5911 Гарвард Ровд, Дітройт, Миш.

„Поважаний Пане Панчук: Усі матеріяли, висилані до СССР, як допомога від різних чужинних допомогових організацій розділюється в СССР не відповідно до характеру організації, яка дарує допомогові матеріяли, але відповідно до потреб різних частей Советського Союзу.

„Сповнення Вашого бажання, щоб розділити допомогу лише українському населенню, стрінеться з технічними труднощами і тому, під теперішню пору ледви чи вдалось би виконати. Тому, ми віримо, що далеко практичніше буде, коли Ви вишлете ваші дари через Рошен Вор Риліф, Інк.: який уже поробив підготову, щоб переслати допомогу до СССР советськими кораблями".

З високим поважанням, А. Капустін, завідуючий справами".

Чи для кожного, хто вміє читати і думати, треба ще більше пояснення; в чому лежить злоба? Коли Совети думають, що їм вільно не допускати допомоги для українського населення, то чому їхні агенти не мають відваги вітверто це сказати, і чому треба аж такої брехні, щоб відповідальність за винищування українського населення голодом навіть після переможної війни складати на цих американських українців, що радіб хоч своєю лептою причинитися до злагодження передсмертних судорогів?

ВОЯЦЬКІ ГОЛОСИ НА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ.

Посол Антін Глинка (сусп. Кредит.) в албертійській окрузі Вегревил дістав 394 військові голоси (отже разом усіх 7,153 голосів). З 11 виборчих військових льокалів голоси ще не зголошені; ліберал Арчер дістав 274 голоси (разом усіх 4,806); сі-сі-ефець Томин 298 (разом 1,656) а комуніст Галіна 77)разом 3,258 голосів).

Значить, А. Глинка дістав 3,374 голосів більше від свого найсильнішого противника Арчера.

У манітобській окрузі Давфин посол Ф. Заплітний також дістав найбільше вояцьких голосів (489), що разом із цивільними представляють число 6,039 голосів, тобто 660 більше від голосів найсильнішого противника, бувшого ліберального посла Варда. Нема ще висліду голосів із 12 військових льокалів.

В окрузі Спринґфілд, у Манітобі, сі-сі-ефський кандидат Василь Данилейко дістав найбільше військових голосів, бо аж 509, а з 2 льокалів ще не зголошено висліду. Його найсильніший противник, лібеарл Синнот, дістав 323 вояцькі голоси. Разом дістав Данилейко 4,789 голосів, а Синнот 6,319. Консерватист Бетен дістав 169, комуніст Білецький 43, а незалежний Арбот 10 військових голосів. Послом став ліберал Синнот, отже українець Данилейко перепав тимразом. —(За „Новим Шляхом").

ПИШУТЬ ПРО ІНСТИТУТ ЛІТЕРАТУРИ УКРАЇНСЬКОЇ АКАДЕМІЇ НАУК.

„Литературна Ґазета" пише, що основним завданням інституту є „створення історії української літератури" покищо в формі „вузовського учебного курсу". Перший том, що обіймає українську літературу до кінця 18. віку вже відданий до друку, а таксамо велика, (на 40 аркушів друку) хрестоманія (вибір) старинної української літератури із додатком текстів, щойно відшуканих рукописів. В 1945 р. буде покінчена перша частина другого тому (література першої половини 19. століття). Іде робота над третім томом, у якому поміщений огляд української советської літератури. У недалекому часі появиться популярний начерк історії української літератури від найдавніших часів аж до наших днів.

Також відновлено працю для видання українських клясиків. До друку готовий 4. том творів Шевченка, а ґрупа львівських „літераровoдів" працює над текстами творів І. Франка, під проводом акад. М. Возняка. У Львові й у Киеві приготовляються видання незвісної ще досі переписки Лесі Українки.